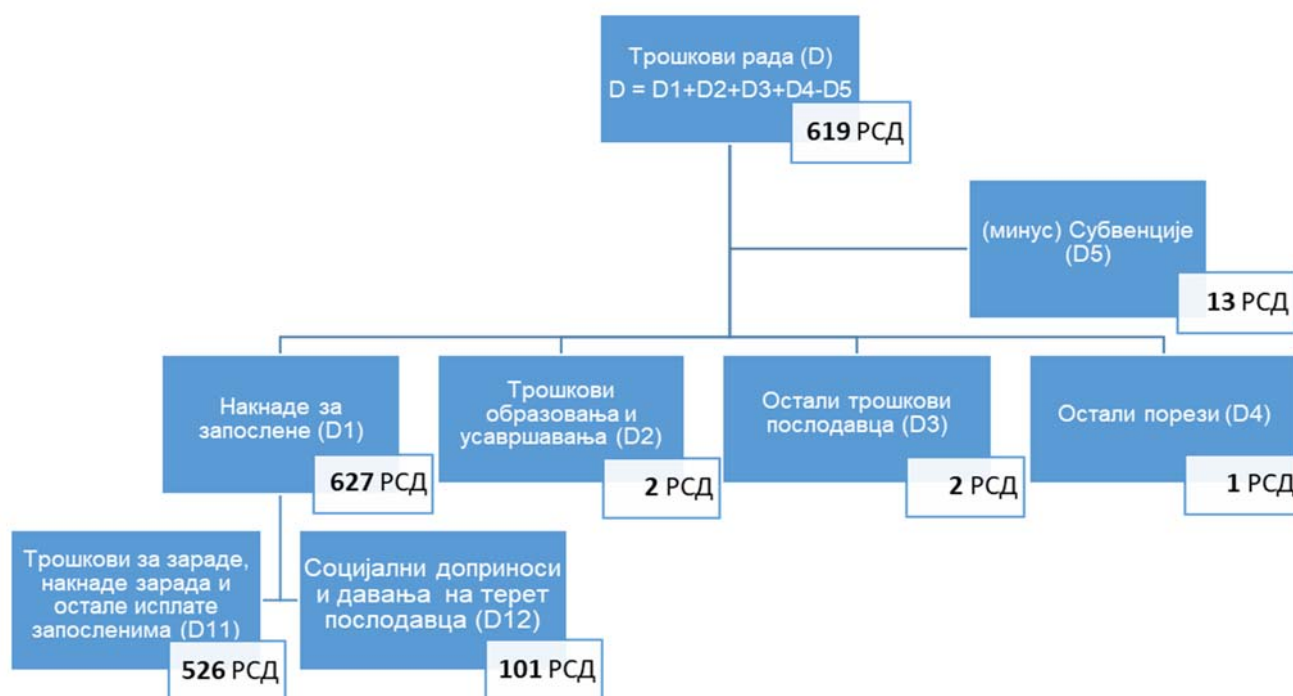

Истраживање о трошковима рада, 2016.

Истраживањем о трошковима рада обезбеђују се подаци о висини и структури трошкова рада које послодавци имају на основу ангажовања радне снаге. Добијени подаци пружају увид у стање и структуру трошкова рада на домаћем тржишту рада и омогућавају њихово поређење с међународним тржиштем рада.

Просечни трошкови рада (D) по извршеном часу рада у 2016. години износили су 619 динара, односно 5,03 евра¹. Послодавци су највећи износ издвајали за накнаде за запослене (D1) – зараде и доприносе, 627 динара, док су остали трошкови рада, као што су трошкови образовања и усавршавања (D2); остали трошкови послодавца који подразумевају трошкове у вези са запошљавањем нових радника и трошкове услуге заштите на раду (D3); трошкови осталих пореза (D4), који се односе на плаћање пенала због незапошљавања законом прописаног броја лица са инвалидитетом, у просеку, износили пет динара по извршеном часу рада.

Графикон 1. Просечни трошкови рада по извршеном часу рада, према главним компонентама трошкова рада, 2016. (РСД)

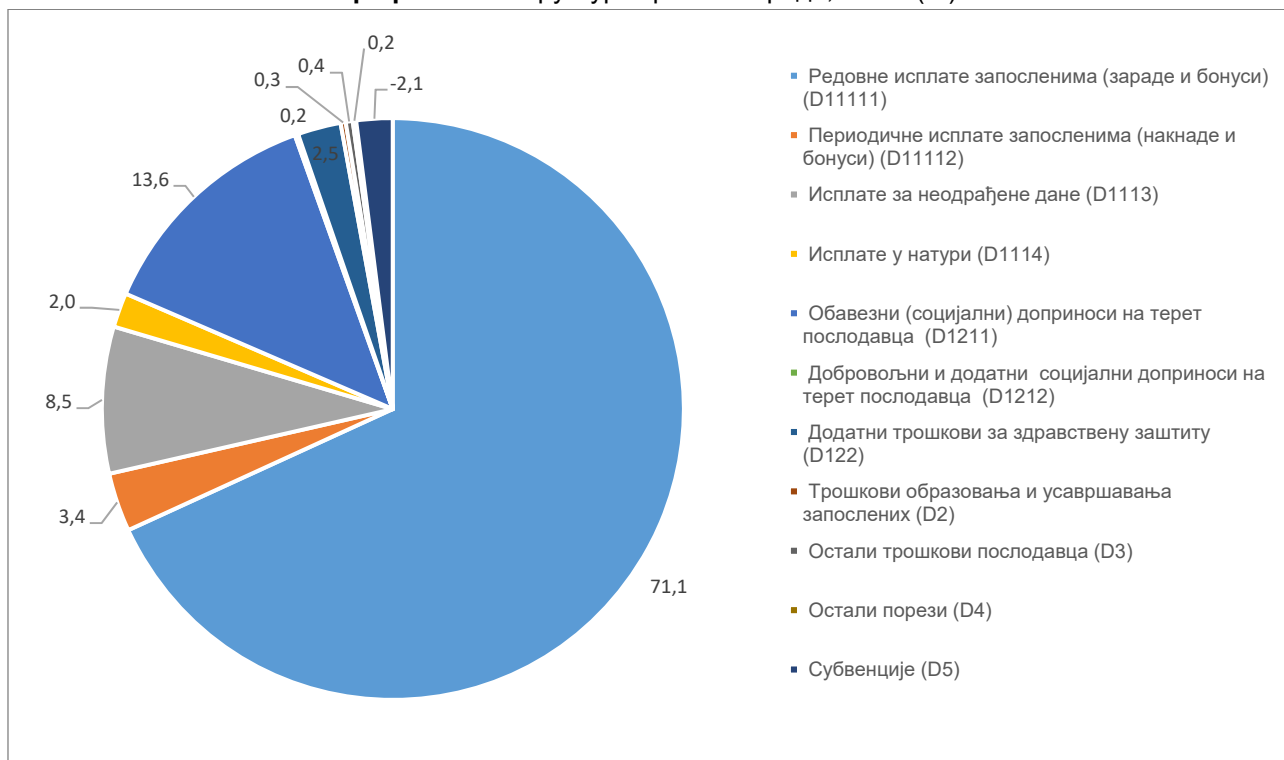
Трошкове рада чине сви трошкови за запослене које плаћа послодавац умањени за износ субвенција.

Све компоненте трошкова рада које имају карактер зараде приказане су у бруто износу, са припадајућим порезима и доприносима на терет запосленог.

¹ Просечни годишњи курс евра је преузет са сајта Народне банке Србије.

Дакле, у структури трошкова рада (D) највеће учешће имају редовне исплате запосленима (зараде и редовни бонуси, са припадајућим порезима и доприносима на терет запосленог) које износи 71,1% (D11111), затим следе обавезни доприноси на терет послодавца чије учешће износи 13,6% (D1211), док су исплате за неодрђене дане, тј. дане одмора, празника и сл. треће по величини и износе 8,5% (D1113). Ове три компоненте збирно чине 93,2% трошкова рада. На основу овога може се закључити да у трошковима рада највеће учешће имају тзв. основни – обавезни трошкови послодавца по основу ангажовања радне снаге. Најмање учешће имају добровољни и додатни социјални доприноси на терет послодавца (D1212) и трошкови осталих пореза (D4), који се односе на плаћање пенала због незапошљавања законом прописаног броја лица са инвалидитетом, и у укупним трошковима рада учествују са по 0,2%. Укупни трошкови рада умањују се за 2,1%, колико износе субвенције (D5) (граф. 2).

Графикон 2. Структура трошкова рада, 2016. (%)²

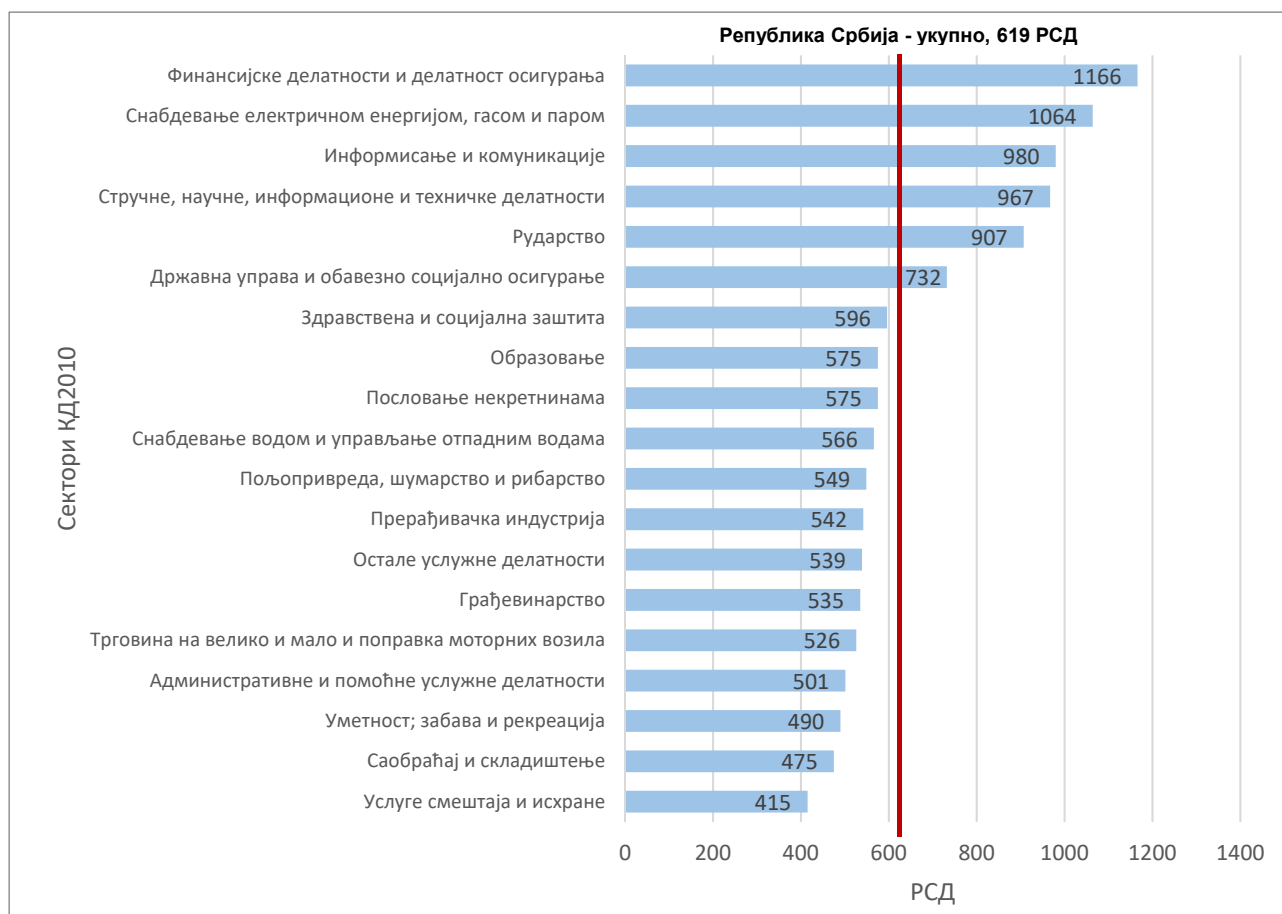
Трошкови рада према секторима КД

Највећи просечни трошкови рада (D) по извршеном часу рада забележени су у сектору Финансијске делатности и делатност осигурања, и износе 1.166 динара, што је скоро дупло више од републичког просека. Најнижи трошкови рада по извршеном часу рада забележени су у секторима делатности: Услуге смештаја и исхране, Саобраћај и складиштење и Уметност; забава и рекреација, и износе мање од 500 динара (граф. 2).

Истраживање се спроводи у четворогодишњој динамици, на пословним субјектима који у референтној години имају 10 и више запослених.

² Приликом израчунавања структуре трошкова рада примењен је принцип Евростата, према коме се појединачне компоненте трошкова рада стављају у однос са укупним трошковима рада који су по дефиницији претходно умањени за износ субвенција.

Графикон 3. Просечни трошкови рада по извршеном часу рада према секторима КД, 2016.

Трошкови образовања и усавршавања запослених (D2) подразумевају трошкове за курсеве, семинаре, симпозијуме, стручна путовања и сл. и у укупним трошковима рада (D) учествују са 0,3% (граф. 2). Сектор делатности Финансијске делатности и делатност осигурања значајно се издваја и по висини трошкова образовања и усавршавања запослених и износи седам динара по извршеном часу рада. Висина ових издвајања послодавца још је значајна у секторима делатности Стручне, научне, информационе и техничке делатности (шест динара по извршеном часу рада) и Информисање и комуникације (четири динара по извршеном часу рада). Остали сектори делатности се, по висини трошкова образовања и усавршавања, налазе на нивоу или испод републичког просека, који износи два динара (таб. 1).

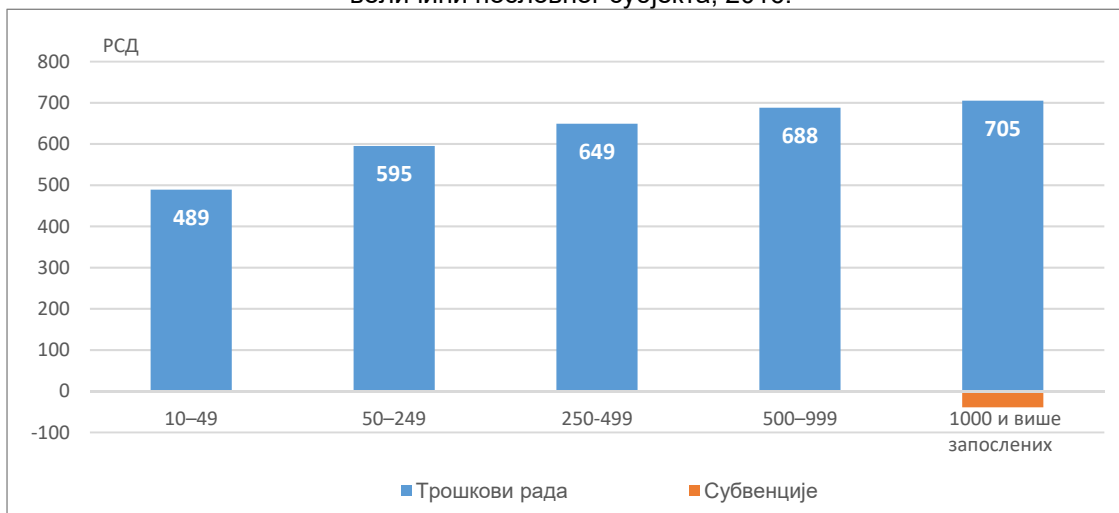
Учешће осталих трошкова послодавца (D3) у укупним трошковима рада (D) износи 0,4% (односно два динара по извршеном часу рада). Ови трошкови подразумевају трошкове послодавца у вези са запошљавањем нових радника (за огласе, за агенције за запошљавање, трошкови разговора са кандидатима и др.) и трошкове за услуге заштите на раду који се односе на куповину заштитне и радне одеће. Стога и рангирање сектора делатности по висини овог издатка послодавца прати логичан след ако се узме у обзир оправдана претпоставка да у овој категорији доминирају трошкови за услуге заштите на раду. Висина ових издвајања највећа је у секторима делатности Грађевинарство и Рударство, пет динара по извршеном часу рада (таб. 1).

Субвенције (D5) подразумевају све врсте субвенција од државе или других предузећа, друштава или организација из земље или иностранства са сврхом субвенционисања дела трошкова рада или целокупних трошкова рада, и у 2016. години, на нивоу Републике Србије, умањиле су трошкове рада у просеку за 13 динара по извршеном часу рада. Натпросечан износ субвенција по извршеном часу рада забележен је у секторима делатности Рударство (147 динара) и Саобраћај и складиштење (124 динара), док је у секторима делатности Грађевинарство, Финансијске делатности и делатност осигурања, Пословање некретнинама и Образовање износ субвенција мањи од 0,5 дате јединице мере (таб. 1).

Трошкови рада по извршеном часу рада према величини пословног субјекта

Просечни трошкови рада (D) по извршеном часу рада директно су пропорционални величини пословног субјекта. У пословним субјектима који имају више од хиљаду запослених учешће субвенција износи 5,5%, док у осталим категоријама пословних субјеката тај проценат није већи од 1% (граф. 4).

Графикон 4. Просечни трошкови рада (D1) и износи субвенција (D5) по извршеном часу рада, према величини пословног субјекта, 2016.

Уколико се посматра величина пословног субјекта и делатност којом се баве, као предузећа са највећим трошковима рада издвајају се велика предузећа (од 500 до 999 запослених) у сектору рударства, где просечни трошкови рада по извршеном часу рада износе 1.567 динара. С друге стране, најмањи трошкови рада по извршеном часу рада (од 141 динар) забележени су у локалним јединицама – организационим деловима великих предузећа (са 1000 и више запослених) које обављају делатност услуга смештаја и исхране (таб. 3).

Часови рада

Истраживањем о трошковима рада прикупљају се и подаци о плаћеним и извршеним часовима рада. У 2016. години запослени су у просеку радили 80,4% укупног радног времена, колико износи учешће извршених часова рада у плаћеним часовима рада. Преостали часови су плаћени, али не и извршени. Плаћени а неизвршени часови рада подразумевају часове годишњег одмора, боловања до 30 дана, часове државних и верских празника и остале непоменуте плаћене а неизвршене часове рада. Највеће учешће плаћених а неизвршених часова рада забележено је у сектору делатности Рударство (24,2%), а најмање у сектору Трговина на велико и мало и поправка моторних возила (16,3%).

Просечни месечни извршени часови рада запослених у пуном радном времену износили су 137 часова, док су просечни месечни извршени часови рада запослених који су радили непуно радно време износили 72 часа. (таб. 4)

Највиши просечни месечни плаћени часови рада по запосленом забележени су у сектору делатности Рударство (178), док су просечни месечни извршени часови рада највиши у секторима делатности Грађевинарство и Административне и помоћне услужне делатности (140). Просечни месечни и плаћени и извршени часови рада по запосленом најнижи су у сектору делатности образовање (плаћени 151, извршени 121) (граф. 5).

Графикон 5. Просечни месечни плаћени и извршени часови рада по запосленом, према секторима КД, 2016.

Поређење са претходним периодом, 2012. годином

У односу на претходни посматрани период, 2012. годину, највећи раст забележили су просечни трошкови послодавца, по извршеном часу рада, који се односе на накнаде за запослене (D1) – за 5,2%. Накнаде за запослене обухватају редовне исплате запосленима (D11111), периодичне исплате запосленима (накнаде и бонусе) (D11112), исплате за неодражене дане (D1113), и исплате у природи (D1114). Трошкови образовања и усавршавања запослених (D2), као и остали трошкови послодавца (D3) по извршеном часу рада, остали су на истом нивоу, док је износ субвенција (D5) више него удвостручен. Подаци о осталим порезима (D4) – трошковима послодаваца у вези са извршењем обавезе запошљавања особа са инвалидитетом, у 2012. години нису прикупљани, стога и изостаје поређење укупних трошкова рада (граф. 6).

Графикон 6. Просечни трошкови рада по извршеном часу рада, 2012. и 2016.

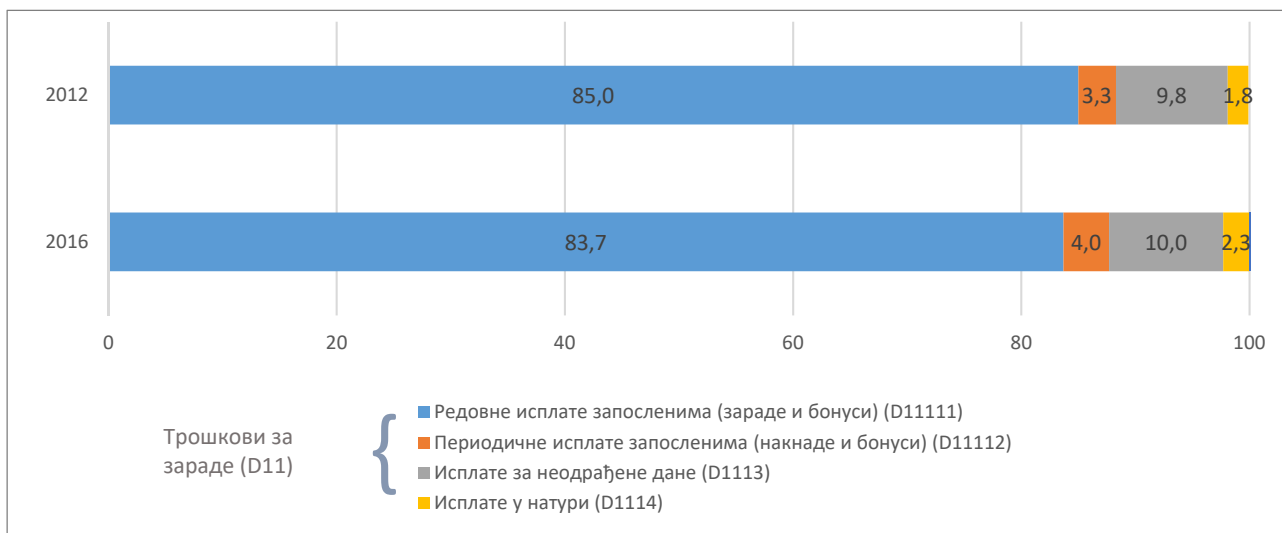

³ Подаци о осталим порезима (D4) – трошковима послодаваца у вези са извршењем обавезе запошљавања особа са инвалидитетом, у 2012. години нису прикупљани.

Учешће трошкова за редовне исплате запосленима (D11111) у укупним трошковима за зараде (D11) у 2016. години износило је 83,7%, што је у односу на 2012. мање за 1,3 процентна поена (п.п). С друге стране, учешће периодичних исплата запосленима (накнада и бонуса) (D11112) веће је за 0,7 п.п. и у 2016. години износи 4% укупних трошкова за зараде (граф. 7). Периодичне исплате запосленима (накнаде и бонуси) подразумевају исплате на основу радног учинка и исплате на основу доприноса пословном

успеху послодавца – награде, премије и бонуси, регрес за коришћење годишњег одмора и јубиларне награде, као и друге исплате у складу са општим актом и уговором о раду. Највећи раст просечних периодичних исплата запосленима (D11112) по извршеном часу рада, забележен је у сектору делатности Административне и помоћне услужне делатности, где је тај износ у 2016. години, у односу на пре четири године, скоро четвороструко већи, док је највећи пад забележен у сектору делатности Државна управа и обавезно социјално осигурање, где је тај износ преполовљен у односу на 2012. годину. У оба посматрана периода, највећи износ периодичних исплата – бонуса забележен је у сектору делатности Финансијске делатности и делатност осигурања, и у 2016. износи 76 динара по извршеном часу рада (таб. 6).

Графикон 7. Учешће појединачних компоненти трошкова за зараде у укупним трошковима за зараде (D11), 2012. и 2016. (%)

Исплате за неодражене дане (D1113) подразумевају накнаде зараде за одсуствовање с рада у време државних и верских празника који су нерадни дани, накнаде зараде за дане годишњег одмора, дане плаћеног одсуства, накнаде зараде за време прекида рада без кривице запосленог и накнаде зараде у другим случајевима када послодавац општим актом или уговором о раду утврди право на накнаду зараде. У укупним трошковима за зараде (D11), у 2016. години, учешће исплата за неодражене дане (D1113) повећано је за 0,2 п.п. (граф. 7). Учешће исплата у природи (D1114), у 2016. години, у укупним трошковима за зараде (D11), износи 2,3%, што у односу на 2012. представља повећање од 0,5 п.п. Исплате у природи се односе на процењене вредности све робе и свих услуга које се пружају запосленима. То укључује трошкове као што су: трошкови коришћења службеног аутомобила, трошкови стамбеног смештаја запослених, давања запосленима у роби, исплате запосленима у хартијама од вредности и сл.

Социјални доприноси и давања на терет послодавца (D12) подразумевају социјалне доприносе на терет послодавца (D121) и трошкове социјалних давања (D122). Социјални доприноси на терет послодавца (D121) подразумевају обавезне (социјалне) доприносе на терет послодавца који се уплаћују институцијама обавезног социјалног осигурања а прописани су законом, и добровољне и додатне социјалне доприносе који су допунски доприносима прописаним законом (нпр. добровољно додатно пензијско осигурање). Трошкови социјалних давања (D122) подразумевају накнаде зараде за време одсуствовања са рада због привремене спречености за рад до 30 дана, додатне трошкове за здравствену заштиту, отпремнине код одласка у старосну пензију и отпремнине запосленима за чијим је радом престала потреба, и остала социјална давања као што су једнократне накнаде запосленима у складу са социјалним програмом, помоћ запосленом и породици и сл. У 2016. години, учешће социјалних давања (D 122) у укупним социјалним доприносима и давањима на терет послодавца (D12) износило је 15,4%, што представља повећање за 2,5 п.п. у односу на 2012. годину. Највеће учешће социјалних давања (D122) у укупним социјалним доприносима и давањима на терет послодавца (D12), у 2016. години, забележено је у сектору делатности Саобраћај и складиштење и износи 30,9%. У поменутом сектору је уједно дошло и до најзначајније промене у структури социјалних доприноса и давања на терет послодавца (D 12), јер је учешће социјалних давања (D 122) повећано за 15,4 п.п. у односу на 2012. годину (таб. 9).

РЕЗУЛТАТИ

Кратак приказ основних варијабли, 2016.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

Шифра	Назив варијабле	Број запослених, (у хиљ.)
A1	Број запослених – укупно	1433,6
A11	Број запослених с пуним радним временом	1388,1
A12	Број запослених с непуним радним временом	45,5
A121	Запослени у непуном радном времену претворени у јединицу пуног радног времена	23,8

Шифра	Назив варијабле	Масе часова рада, (у хиљ.)	Просечни месечни часови рада
B1	Извршени часови рада – укупно	2326550,2	135
B11	Извршени часови рада запослених с пуним радним временом	2287432,7	137
B12	Извршени часови рада запослених с непуним радним временом	39117,4	72
C1	Плаћени часови рада	2881575,1	168
C11	Плаћени часови рада запослених с пуним радним временом	2833655,1	170
C12	Плаћени часови рада запослених с непуним радним временом	47919,9	88

РСД

Шифра	Назив варијабле	Масе трошкова рада (мил. РСД)	Просечни месечни трошкови рада по запосленом (у еквивалентима пуног радног времена)	Просечни трошкови рада по плаћеном часу рада	Просечни трошкови рада по извршеном часу рада
D	Трошкови рада	1440686,3	85029	500	619
D1	Накнаде за запослене	1459177,3	86121	506	627
D11	Трошкови за зараде, накнаде зарада и остале исплате запосленима	1223057,3	72185	424	526
D1111	Редовне и периодичне исплате (зараде, накнаде зарада и бонуси)	1072951,1	63325	372	461
D11111	Редовне исплате запосленима (зараде и бонуси)	1024275,8	60453	355	440
D11112	Периодичне исплате запосленима (накнаде и бонуси)	48675,3	2873	17	21
D1113	Исплате за неодражене дане	121881,0	7193	42	52
D1114	Исплате у натури	28225,2	1666	10	12
D12	Социјални доприноси и давања на терет послодавца	236119,9	13936	82	101
D121	Социјални доприноси на терет послодавца	199654,6	11784	69	86
D122	Трошкови социјалних давања	36465,3	2152	13	16
D2	Трошкови образовања и усавршавања запослених	4273,8	252	1	2
D3	Остали трошкови послодавца	5319,2	314	2	2
D4	Остали порези	2509,3	148	1	1
D5	Субвенције	30593,3	1806	11	13

Напомена: При спровођењу овог истраживања примењена су методолошка решења која су у потпуности усклађена са препорукама правних аката Евростата (*European Statistical Office*), чиме је омогућена међународна упоредивост података Републике Србије са другим земљама. Коришћене су дефиниције и препоруке објављене у следећим уредбама: *Council Regulation (EC) No.530/1999 of 9 March 1999; Commission Regulation (EC) No.1726/1999 of 27 July 1999, Commission Regulation (EC) No.1737/2005 of 21 October 2005*. Називи и дефиниције варијабли Истраживања о трошковима рада одређени су горе поменути регулативама. Називи појединих варијабли на српском језику не представљају директан превод са енглеског језика, већ су формулисани тако да одговарају садржају варијабли, а да буду у складу с терминима који се користе у домаћем законодавству и рачуноводственом систему.

Табела 1. Просечни трошкови рада по извршеном часу рада, по секторима КД, 2016.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

РСД

	Трошкови рада (D)	Накнаде за запослене			Трошкови образовања и усавршавања запослених (D2)	Остали трошкови послодавца (D3)	Остали порези (D4)	Субвенције (D5)
		укупно (D1)	од тога:					
			трошкови за зараде, накнаде зарада и остале сплате запосленима (D11)	социјални доприноси и давања на терет послодавца (D12)				
УКУПНО – сви сектори	619	627	526	101	2	2	1	13
УКУПНО – без сектора Пољопривреда, шумарство и рибарство	621	629	527	102	2	2	1	13
Пољопривреда, шумарство и рибарство	549	546	460	85	1	3	1	2
Рударство	907	1046	824	222	2	5	0	147
Прерађивачка индустрија	542	536	448	88	1	4	1	1
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	1064	1059	812	247	2	4	0	2
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	566	569	478	91	1	4	1	9
Грађевинарство	535	527	444	83	1	5	2	0
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	526	522	447	75	1	2	1	1
Саобраћај и складиштење	475	595	481	114	1	2	1	124
Услуге смештаја и исхране	415	415	350	65	1	2	1	3
Информисање и комуникације	980	996	830	166	4	2	2	25
Финансијске делатности и делатност осигурања	1166	1154	966	188	7	1	3	0
Пословање некретнинама	575	570	474	97	1	3	1	0
Стручне, научне, информационе и техничке делатности	967	973	841	132	6	2	2	16
Административне и помоћне услужне делатности	501	498	425	73	1	2	1	2
Државна управа и обавезно социјално осигурање	732	730	618	112	2	2	0	2
Образовање	575	573	489	84	1	0	0	0
Здравствена и социјална заштита	596	593	498	95	2	1	1	1
Уметност; забава и рекреација	490	492	418	74	1	1	1	5
Остале услужне делатности	539	541	461	80	1	3	1	5

Табела 2. Просечни трошкови рада по извршеном часу рада, према величини пословног субјекта, 2016.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

РСД

	Трошкови рада (D)	Накнаде за запослене			Трошкови образовања и усавршавања запослених (D2)	Остали трошкови послодавца (D3)	Остали порези (D4)	Субвенције (D5)	
		укупно (D1)	од тога:						
			трошкови за зараде, накнаде зарада и остале сплате запосленима (D11)	социјални доприноси и давања на терет послодавца (D12)					
Величина пословног субјекта према броју запослених	10–49	489	486	417	69	1	2	1	1
	50–249	595	593	501	92	2	2	1	3
	250–499	649	647	548	99	2	2	1	4
	500–999	688	682	570	112	3	2	1	1
	1000 и више запослених	705	739	607	132	2	3	1	39

Табела 3. Просечни трошкови рада по извршеном часу рада, по секторима КД и величини пословног субјекта, 2016.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

РСД

	Величина пословног субјекта према броју запослених				
	10–49	50–249	250–499	500–999	1000 и више запослених
Укупно – сви сектори	489	595	649	688	705
Укупно – без сектора Пољопривреда, шумарство и рибарство	488	597	651	690	706
Пољопривреда, шумарство и рибарство	542	497	532	406	672
Рударство	613	633	1021	1567	912
Прерађивачка индустрија	374	519	610	664	663
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	631	804	877	-	1113
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	467	528	514	593	734
Грађевинарство	386	598	671	609	871
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	473	573	573	559	533
Саобраћај и складиштење	380	487	559	961	433
Услуге смештаја и исхране	340	512	432	552	141
Информисање и комуникације	841	1286	1236	1358	666
Финансијске делатности и делатност осигурања	1403	1096	1138	1299	1126
Пословање некретнинама	614	554	459	-	-
Стручне, научне, информационе и техничке делатности	883	1084	1008	814	1040
Административне и помоћне услужне делатности	476	575	422	543	495
Државна управа и обавезно социјално осигурање	781	610	699	742	770
Образовање	556	545	754	685	667
Здравствена и социјална заштита	434	637	568	603	617
Уметност; забава и рекреација	495	515	426	420	555
Остале услужне делатности	504	548	716	-	274

Табела 4. Просечни месечни плаћени и извршени часови рада по запосленом, по секторима КД, 2016.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

	Плаћени часови рада по запосленом - укупно	Извршени часови рада по запосленом - укупно	Плаћени часови рада запослених са пуним радним временом	Извршени часови рада запослених са пуним радним временом	Плаћени часови рада запослених са непуним радним временом	Извршени часови рада запослених са непуним радним временом
Укупно – сви сектори	168	135	170	137	88	72
Укупно – без сектора Пољопривреда, шумарство и рибарство	167	135	170	137	87	71
Пољопривреда, шумарство и рибарство	168	137	169	137	125	114
Рударство	178	135	178	135	83	72
Прерађивачка индустрија	169	137	170	138	89	73
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	174	135	174	135	69	53
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	172	137	172	137	75	63
Грађевинарство	169	140	170	140	82	70
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	166	139	166	139	93	75
Саобраћај и складиштење	173	138	173	138	78	66
Услуге смештаја и исхране	162	135	164	136	125	101
Информисање и комуникације	169	137	170	138	88	72
Финансијске делатности и делатност осигурања	158	126	167	133	65	56
Пословање некретнинама	160	132	161	133	54	47
Стручне, научне, информационе и техничке делатности	168	139	169	140	62	52
Административне и помоћне услужне делатности	168	140	169	141	70	62
Државна управа и обавезно социјално осигурање	172	137	172	137	97	77
Образовање	151	121	170	136	90	72
Здравствена и социјална заштита	171	132	172	132	92	76
Уметност; забава и рекреација	166	136	167	137	83	72
Остале услужне делатности	167	138	168	139	73	56

Табела 5. Просечни месечни плаћени и извршени часови рада по запосленом, према величини пословног субјекта, 2016.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

		Плаћени часови рада по запосленом - укупно	Извршени часови рада по запосленом - укупно	Плаћени часови рада запослених са пуним радним временом	Извршени часови рада запослених са пуним радним временом	Плаћени часови рада запослених са непуним радним временом	Извршени часови рада запослених са непуним радним временом
Величина пословног субјекта према броју запослених	10–49	163	137	167	140	92	77
	50–249	164	134	169	138	89	72
	250–499	169	136	170	137	72	60
	500–999	171	136	172	136	94	71
	1000 и више запослених	172	135	173	136	67	56

Табела 6. Просечни трошкови за зараде по извршеном часу рада, по секторима КД, 2016.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

РСД

		Трошкови за зараде, накнаде зарада и остале исплате запосленима (D11)	Редовне исплате запосленима (зараде и бонуси) (D 11111)	Периодичне исплате запосленима (накнаде и бонуси) (D 11112)	Исплате за неодражене дане (D 1113)	Исплате у природи (D 1114)
Укупно – сви сектори		526	440	21	52	12
Укупно – без сектора Пољопривреда, шумарство и рибарство		527	441	21	53	12
Пољопривреда, шумарство и рибарство		460	394	16	43	7
Рударство		824	605	65	107	47
Прерађивачка индустрија		448	379	20	41	9
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром		812	599	55	124	35
Снабдевање водом и управљање отпадним водама		478	398	23	46	10
Грађевинарство		444	381	11	38	14
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила		447	373	29	37	8
Саобраћај и складиштење		481	393	17	50	21
Услуге смештаја и исхране		350	308	9	28	6
Информисање и комуникације		830	671	56	86	17
Финансијске делатности и делатност осигурања		966	772	76	105	14
Пословање некретнинама		474	399	23	49	3
Стручне, научне, информационе и техничке делатности		841	703	55	70	13
Административне и помоћне услужне делатности		425	364	20	34	8
Државна управа и обавезно социјално осигурање		618	536	4	59	20
Образовање		489	423	5	54	7
Здравствена и социјална заштита		498	422	8	63	5
Уметност; забава и рекреација		418	363	12	38	5
Остале услужне делатности		461	398	13	42	9

Табела 7. Структура трошкова за зараде према величини пословног субјекта, 2016. (%)

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

		Трошкови за зараде, накнаде зарада и остале исплате запосленима (D11)	Редовне исплате запосленима (зараде и бонуси) (D11111)	Периодичне исплате запосленима (накнаде и бонуси) (D11112)	Исплате за неодражене дане (D1113)	Исплате у природи (D1114)
Величина пословног субјекта према броју запослених	10–49	100,0	86,2	3,7	8,3	1,8
	50–249	100,0	84,7	3,9	9,6	1,7
	250–499	100,0	84,2	4,3	9,8	1,6
	500–999	100,0	82,7	4,5	10,6	2,1
	1000 и више запослених	100,0	81,9	3,9	10,9	3,3

Табела 8. Структура трошкова за зараде по секторима КД, 2016. (%)

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

	Трошкови за зараде, накнаде и остале исплате запосленима (D11)	Редовне исплате запосленима (зараде и бонуси) (D11111)	Периодичне исплате запосленима (накнаде и бонуси) (D11112)	Исплате за неодражене дане (D1113)	Исплате у природи (D1114)
Укупно – сви сектори	100,0	83,7	4,0	10,0	2,3
Укупно – без сектора Пољопривреда, шумарство и рибарство	100,0	83,7	4,0	10,0	2,3
Пољопривреда, шумарство и рибарство	100,0	85,6	3,5	9,3	1,6
Рударство	100,0	73,4	7,9	13,0	5,7
Прерађивачка индустрија	100,0	84,5	4,4	9,1	2,0
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	100,0	73,7	6,7	15,3	4,3
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	100,0	83,4	4,8	9,6	2,2
Грађевинарство	100,0	85,7	2,5	8,6	3,2
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	100,0	83,5	6,5	8,2	1,9
Саобраћај и складиштење	100,0	81,6	3,5	10,5	4,4
Услуге смештаја и исхране	100,0	87,8	2,5	8,1	1,6
Информисање и комуникације	100,0	80,9	6,7	10,4	2,1
Финансијске делатности и делатност осигурања	100,0	79,9	7,8	10,8	1,4
Пословање некретнинама	100,0	84,2	4,8	10,3	0,7
Стручне, научне, информационе и техничке делатности	100,0	83,6	6,5	8,3	1,6
Административне и помоћне услужне делатности	100,0	85,6	4,6	8,0	1,8
Државна управа и обавезно социјално осигурање	100,0	86,7	0,6	9,5	3,2
Образовање	100,0	86,3	1,1	11,1	1,5
Здравствена и социјална заштита	100,0	84,7	1,6	12,7	1,0
Уметност; забава и рекреација	100,0	86,8	2,9	9,1	1,2
Остале услужне делатности	100,0	86,3	2,7	9,0	1,9

Табела 9. Структура социјалних доприноса и давања по секторима КД, 2016. (%)

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

	Социјални доприноси и давања на терет послодавца (D12)	Социјални доприноси на терет послодавца (D121)	Трошкови социјалних давања (D122)
Укупно – сви сектори	100,0	84,6	15,4
Укупно – без сектора Пољопривреда, шумарство и рибарство	100,0	84,5	15,5
Пољопривреда, шумарство и рибарство	100,0	87,2	12,8
Рударство	100,0	77,2	22,8
Прерађивачка индустрија	100,0	84,0	16,0
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	100,0	77,6	22,4
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	100,0	84,3	15,7
Грађевинарство	100,0	86,8	13,2
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	100,0	92,2	7,8
Саобраћај и складиштење	100,0	69,1	30,9
Услуге смештаја и исхране	100,0	85,5	14,5
Информисање и комуникације	100,0	84,4	15,6
Финансијске делатности и делатност осигурања	100,0	87,0	13,0
Пословање некретнинама	100,0	85,9	14,1
Стручне, научне, информационе и техничке делатности	100,0	91,6	8,4
Административне и помоћне услужне делатности	100,0	89,6	10,4
Државна управа и обавезно социјално осигурање	100,0	86,1	13,9
Образовање	100,0	89,7	10,3
Здравствена и социјална заштита	100,0	83,7	16,3
Уметност; забава и рекреација	100,0	90,4	9,6
Остале услужне делатности	100,0	85,5	14,5

Табела 10. Структура социјалних доприноса и давања према величини пословног субјекта, 2016. (%)

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

		Социјални доприноси и давања на терет послодавца (D12)	Социјални доприноси на терет послодавца (D121)	Трошкови социјалних давања (D122)
Величина пословног субјекта према броју запослених	10–49	100,0	92,8	7,2
	50–249	100,0	86,9	13,1
	250–499	100,0	87,4	12,6
	500–999	100,0	82,6	17,4
	1000 и више запослених	100,0	79,7	20,3

Методолошка објашњења

Правни основ

Истраживање о трошковима рада (ИТР) спроводи се на основу Закона о званичној статистици („Службени гласник РС”, бр. 104/09, 24/11) и важеће Уредбе о утврђивању појединих статистичких истраживања и Програма званичне статистике Републике Србије, који се односи на период спровођења истраживања.

Метод, време и извори за прикупљање података

У истраживању се примењује метод извештаја на бази обрасца ИТР, који попуњава сваки пословни субјект обухваћен узорком. Истраживање се спроводи сваке четврте године, а обрачунски период је претходна пословна година. Основни извор за прикупљање података су књиговодствене документације пословних субјеката о исплаћеним зарадама и осталим трошковима рада, као и евиденције кадровских служби о запосленима и о часовима рада. Образац се попуњавао за пословни субјект у целини, тј. збирно за све организационе делове, без обзира на то да ли се налазе на истој или различитој адреси.

Јединице посматрања су сви активни пословни субјекти (правна лица и предузетници) на територији Републике Србије, који у референтној години, у просеку, имају 10 и више запослених. Извештајне јединице изабране су методом случајног узорка.

Обухват истраживања

Истраживањем о трошковима рада обухваћени су сви запослени у узорком изабраним пословним субјектима, који имају заснован радни однос на неодређено или одређено радно време, као и лица која раде по уговору о привременим и повременим пословима без обзира на то да ли раде пуно или краће од пуног радног времена, а примили су зараду. Истраживање о трошковима рада обухвата све секторе делатности Класификације делатности (2010) у којима могу бити регистровани пословни субјекти (А-С).

Републички завод за статистику од 1999. године не располаже појединим подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно).

Контакт: milijana.smiljkovic@stat.gov.rs, тел.: 011 2412 922, локал 344
 Издаје и штампа: Републички завод за статистику, 11 050 Београд, Милана Ракића 5
 Телефон: 011 2412 922 (централа) • Телефакс: 011 2411-250 • www.stat.gov.rs
 Одговара: др Миладин Ковачевић, директор
 Тираж: 20 • Периодика излагања: четворогодишња